

בס"ד. ש"פ צו, שבת הגדול, ח' ניסן, ה'תשכ"ח

(הנחה בלתי מוגה)

כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות¹, ומבאר אדמו"ר מהר"ש במאמרו ד"ה זה שנאמר לפני מאה שנה (ונדפס בספר המאמרים של²), דצריך להבין ענין תליית גאולה דלעתיד לבוא ביציאת מצרים. ומבאר, שהנראה מדברי הכתוב כי כסדר הגאולה דיצי"מ, כן יהי גם לעתיד לבוא. והיינו, שבגאולה העתידה יהיו כל הענינים שהיו ביצי"מ, אלא שלעת"ל יהיו ענינים אלו באופן של ראי', אראנו נפלאות, וזוהי ההוספה דלע"ל לגבי יצי"מ, דאף שגם ביצי"מ היו נסים, אותות ומופתים, ועד לאופן דגאה גאה³, מ"מ, לא הי' אז ענין הראי', ורק לעת"ל אראנו נפלאות.

(ב) **ולבאר** זה מקדים מ"ש בכתבי האריז"ל⁴ ששורש ענין יצי"מ הוא מה שבחי' או"א יצאו מן מיצר הגרון והאירו בז"א, ומזה נעשה בז"א גדלות כו"ו⁵. ומבאר, שכאשר המוחין דאו"א מאירים ע"י מיצר הגרון הוא כענין קול מעורר הכוונה⁶. דהנה, ענין הקול הוא⁷ ההבל היוצא מהלב שממנו מתהווה קול פשוט (שמורכב מאש מים רוח⁸) היוצא מן הגרון, ואח"כ נחלק לכ"ב הברות ע"י ה' מוצאות הפה. וא"כ, הרי הקול הוא גשמי, היינו, שאפילו הקול הפשוט היוצא מהלב הוא גשמי, ובפרט לאחרי שנחלק להברות ע"י ה' מוצאות הפה, הרי הוא בודאי גשמי. ואעפ"כ מעורר הקול את הכוונה, דקאי על פנימיות הכוונה, דהיינו דקות ופנימיות שפע החכמה (שהרי חיצוניות הכוונה היא בגילוי גם ללא התעוררות הקול). ומבאר בהמאמר, שענין קול מעורר הכוונה אינו מצד

(בהוצאה החדשה — ח"א קא, סע"ב ואילך.)

קו, ד ואילך). סה"מ תרכ"ח ע' קצו ואילך.

(6) ראה ראשית חכמה שער הקדושה

ספט"ו. של"ה שער האותיות אות ק (פכ, ב).

שו"ע אדמו"ר הזקן או"ח סס"א ס"ה. סק"א

ס"ג.

(7) ראה גם תניא אגה"ק ס"ה (קז, ב).

(8) ראה זח"ב מג, ב (ברע"מ). קפד, ב.

מאורי אור ק, יט.

(1) מיכה ז, טו.

(2) סה"מ תרכ"ח ע' קיח ואילך.

(3) בשלח טו, א. וראה תו"א בשלח סב,

ב ואילך.

(4) ראה פרי עץ חיים שער חג המצות

פ"ו. סידור האריז"ל פיסקא עבדים היינו.

(5) בהבא לקמן — ראה גם מאמרי

אדמו"ר הזקן תקס"ג ח"ב ע' רפז ואילך.

תו"ח בא קצא, סע"א ואילך. ר, א ואילך

נעימות הקול, כמו נעימות שיר הלויים שמצד נעימתם בשיר המתיקו הדינים כו'. וכמו"כ אין זה כענין כל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר, שזהו ג"כ מצד תגבורת נעימות השיר, אלא שזה פועל ההעלאה לצאת מכלי הגוף לגמרי (היפך החדוה שנמשכת ע"י נעימות שיר הלויים הנ"ל), וכמו"כ ישנו גם הענין דנמשכין בשיר, שהו"ע ההמשכה עד למטה כו', שכל זה הוא מצד נעימות הקול. אבל ענין קול מעורר הכוונה הוא מצד עצם ענין הקול, גם אם הוא בלתי נאה ומתוק כלל. וכח זה שיש בהקול לעורר את הכוונה, הוא, מפני שהושפל מן הכוונה בבחי' הקול, שכאשר יאמר את דבר ההלכה בקול, יעורר את הכוונה לכוון לבו ושכלו להבינה בטוב טעם יותר מכמו אם ילמד ההלכה בדיבור בעלמא כו'. ומ"מ מוכן גודל המיצר והדוחק בהכוונה המתלבשת בקול, כיון שהקול הוא לבוש גס לפי ערך דקות האור של הכוונה. ועד"ז הוא כשהמוחין דאו"א מאירים ע"י מיצר הגרון, שמצד זה נעשה גלות מצרים¹⁰, שהו"ע של שינה, ועד להעלם והסתר כו', שזהו מש"נ¹¹ אותותינו לא ראינו גו' ולא אתנו יודע עד מה. וענין יצי"מ היינו שיצאו המוחין מן מיצר הגרון להאיר בז"א ללא צמצום ומיצר הגרון, היינו, שהתפעלות המוח היא בהתגלות בלב, ולכן אין צורך כלל לעורר את הכוונה ע"י הקול, כיון שהכוונה כבר גלויה בלב. ואז ישנו גם הענין דאכילת מצה, שהו"ע מוחין דאבא, וכן ד' כוסות, שהו"ע מוחין דאמא¹², שהמוחין נמשכים ומתגלים אל המדות ללא מיצר הגרון.

(ג) **אמנם** אע"פ שביצי"מ הי' התגלות המוחין כפי שהם ללא מיצר הגרון, מ"מ, לא הי' ענין זה באופן של ראי', שענינה הוא השגת המהות. והענין בזה, דאף שע"י אכילת מצה אוכלים בחי' המהות דאבא שמתלבש במצה, הרי זה רק שנמשך מהות אבא ע"י אכילת המצה, ועד לאופן של אכילה, שמורה על ההמשכה בפנימיות, שנעשה דם ובשר כבשרו, אבל אעפ"כ אינו משיג כלל מהות הדבר. וע"ד המבואר¹³ בענין אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן¹⁴, שאף שע"י טעימת טעם דגן יודע הוא לקרות אבא, וקריאתו אבא היא באופן שנמשך (ער

(9) משנה שבת נא, ב. וראה גם סה"מ האמונה לאדמו"ר האמצעי פ"ה ואילך.

(10) ראה גם תו"א שמות נז, ג ואילך.

(11) סה"מ"צ להצ"צ כג, א ואילך.

(12) תהלים עד, ט.

(14) ברכות מ, סע"א.

(11) תהלים עד, ט.

(12) פרי עץ חיים שם.

ציט זיך) לאביו דוקא, ולא יפנה לאחר זולתו, מ"מ, הרי אינו מבין ומשיג כלל מהו אביו כו' (ויתירה מזה, שגם ידיעת התינוק בהדגן אינה אלא ידיעת מציאות הדגן ולא מהותו). וכן הוא בענין יצי"מ שמתגלים המוחין ללא מיצר הגרון, שגם כאשר מעמיק דעתו ושכלו וכינתו בענין ההתכוננות בגדולת א"ס ב"ה, הרי כל מה שאפשר לו להשיג הוא רק בחי' ידיעת המציאות ולא השגת המהות כלל. והגם שמבשרי אחזה גו'¹⁵, הרי גם בנוגע לנפשו המלוכשת בגופו אינו יודע מהותה כלל כי אם מציאותה בלבד, והיינו שמבין בבירור שיש מציאות הנפש שמחי' את הגוף, אבל כל זה הוא בדרך ידיעת המציאות ולא השגת המהות. ומה נפשו, להיותה רוחנית, אינו יכול להשיג בבחי' המהות, כ"ש בחי' אוא"ס ב"ה, שאי אפשר להיות בו השגת המהות. והרי ענין זה שאי אפשר להשיג המהות הוא צמצום עצום, ובדקות הרי זה כמו הצמצום שע"י מיצר הגרון.

ועז"נ כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, שגם לעת"ל יהי' גילוי המוחין דאו"א שלא ע"י מיצר הגרון, כמו ביצי"מ, אלא שלעת"ל אראנו נפלאות, שיהי' מושג בבחי' ראי' מהות הא"ס, וכמ"ש¹⁶ ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר (שיתגלה כח האלקי הפועל שבנפעל¹⁷), וכתיב¹⁸ כי עין בעין יראו, היינו בבחי' השגת המהות ממש, כמו ענין הראי' שתופס מהות הדבר. וזהו ענין שכר מצוה מצוה¹⁹, היינו, ששכר המצוה הוא מה שלעת"ל יתגלה עצם מהות המצוה, כמו במצות אכילת מצה, שעיי"ז שאנו אוכלים עכשיו בחי' מהות אבא, יהי' לעת"ל בחי' מהות אבא בגילוי כמו ראי' ממש. ועד"ז בנוגע לכל הגילויים שנמשכים ע"י התומ"צ, שלעת"ל יהיו באופן של גילוי המהות כמו ענין הראי'.

ד) וממשיך בהמאמר²⁰: ומעתה יובן ג"כ שכמו ביצי"מ הנה אחר יצי"מ הי' קרי"ס, כמו"כ לע"ל כתיב²¹ והניף ידו על הנהר בעים רוחו והכהו לשבעה נחלים, אבל, במאמר זה אינו מסיים ביאור הענין. אך הענין יובן ע"פ המבואר בשאר מאמרים²² בהחילוק שבין קרי"ס שביצי"מ לבקיעת הנהר דלעת"ל, שענין הים הוא בחי' מלכות,

(19) אבות פ"ד מ"ב.

(20) סה"מ שם ע' קכא.

(21) ישעי' יא, טו.

(22) ראה לקו"ת צו טז, ד ואילך. שער

האמונה לאדמו"ר האמצעי פנ"ב ואילך.

(15) איוב יט, כו.

(16) ישעי' מ, ה.

(17) ראה תו"ח תצוה תפא, ב ואילך

(בהוצאה החדשה — ח"ב שכת, סע"ד

ואילך). ועוד.

(18) ישעי' נב, ח.

וענין הנהר הוא בחי' בינה. וע"ד כללות החילוק שבין יצי"מ לגאולה העתידה, שביצי"מ כתיב והוי' הולך לפניהם²³, ואמרו חז"ל²⁴ לשעבר (ביצי"מ) אני ובית דיני מהלך לפניהם (וכמרוז"ל²⁵ כל מקום שנאמר והוי' הוא ובית דינו), אבל לעתיד לבוא אני לבדי, שנאמר²⁶ כי הולך לפניכם ה' גו', והיינו²⁷ שהגאולה העתידה תהי' באופן נעלה יותר מיצי"מ שהיתה ע"י בית דינו, דקאי על ספירת המלכות, כיון שתהי' מבחי' בינה. ועפ"ז מובן שנוסף לכך שלעת"ל יהי' בז"א גילוי המוחין דאו"א שלא ע"י מיצר הגרון (כמו ביצי"מ, אבל) באופן של ראיית המהות (אראנו נפלאות), תתגלה אז מדריגה נעלית יותר מכמו ביצי"מ, והיינו²⁸, שביצי"מ היתה היציאה רק ממיצר הגרון, שע"ז נמשך אור המוחין אל המדות, אבל לעת"ל תהי' היציאה ממיצר ההשגה, בחי' בינה (נהר), שע"ז יומשך בבחי' המוחין מבחי' שלמעלה מהמוחין. וגם בחי' נעלית זו תתגלה למטה באופן של ראיית המהות.

וכל זה נעשה ע"י מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות²⁹, ובפרט בהענין דיצי"מ, שזהו שאמרו רז"ל³⁰ בכל דור ודור (ורבינו הזקן מוסיף³¹: ובכל יום ויום) חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא (היום) ממצרים, שע"ז זוכים לקיום היעוד כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

(23) בשלח יג, כא.
 (24) שמו"ר פי"ט, ו.
 (25) שם פי"ב, ג.
 (26) ישעי' נב, יב.
 (27) ראה אוה"ת בא ע' רצא ואילך. נ"ך
 (28) ראה גם סה"מ שם ס"ע קמג (שכנראה הוא קיצור ורושם לד"ה כימי צאתך).
 (29) ראה תניא רפל"ז.
 (30) משנה פסחים קטז, ב.
 (31) תניא רפמ"ז.

(23) בשלח יג, כא.
 (24) שמו"ר פי"ט, ו.
 (25) שם פי"ב, ג.
 (26) ישעי' נב, יב.
 (27) ראה אוה"ת בא ע' רצא ואילך. נ"ך
 ח"א ע' תפז.